

Štvrtá pôstna nedeľa C

27. marec 22

Lk 15, 1 – 3. 11 – 32

Milé sestry a bratia v Kristovi

Nedávno som čítal názor, že dnešná doba je dobou melanchólie, ktorú odzrkadľuje aj súčasná pop-kultúra. V živote i v spoločnosti nám chýbajú väčšie ciele, zväčša len prežívame zo dňa na deň. Občas nás z melanchólie vytrhne niečo nečakané, ako napr. posledné udalosti, ale vždy sa nejako vieme otriasť, rýchlo sa vrátiť ku každodennosti, na ktorú sme si už zvykli. To, čo by nás povznášalo, ťahalo trochu vyššie, sa nám zdá byť príliš ďaleko a radšej sa preto držíme pri zemi. Voľakedy nám ten vyšší svet predstavoval Boh a náboženstvo, to „vyššie“ sme vedeli symbolicky umiestniť do „neba“. Dnes sa ale aj na „nebo“ pozeráme ako na niečo, čo môžeme odmerať, odvážiť, postaviť pred ďalekohľad. Stretnutie s tým vyšším svetom sme kedysi vedeli poňať aj osobne – cez modlitbu. Je síce pravda, že ešte poznáme nejaké modlitby – ale skôr ako vec srdca, mysle sa jedná o nábožnú recitáciu.

Dnes nám evanjelium ponúklo známy príbeh dvoch synov, z ktorých ten mladší celému príbehu dal názov: príbeh o márnotratnom synovi. Ale ani ten starší syn z podobenstva, ktorý zostal pri otcovi nepatrí k pozitívnym postavám. Pri oboch týchto synoch môžeme spoznať, pochopiť niečo sami zo seba.

Život každého človeka je cesta - nielen fyzická, ale predovšetkým cesta nášho ducha, na ktorej potrebujeme aj určitú posilu. Zvyčajne ale - zakaiaľ sme mladí – na podobné veci nemyslíme. Hľadáme skôr zábavu. Žijeme (aj duchovne) z toho, čo nastrádali predošlé generácie a nazdávame sa, že toto dedičstvo tu bude navždy. Zabúdame, že dedičstvo vždy aj zaväzuje, vyzýva nás k tomu, aby sme sa ho znásobili. Pokiaľ ho vnímame len ako kapitál na míňanie, rýchlo sa minie. Takto aj my spotrebúvame duchovný kapitál, dividendy, ktoré nazhromaždili predošlé generácie, nekladíme si otázku, ako tento kapitál znásobiť, ako ho prispôsobiť dnešku: čo robiť, aby rástol.

V Ježišovom príbehu sa mladší syn rýchlo dostal na mizinu. Nakoniec sa ukázalo výhodou, že neostal vo sfére zabezpečenej melanchólie, ale padol až na dno. Pretože tak si mohol uvedomiť svoju situáciu bez príkras. Uvidel realitu, uvidel seba samého takého, aký skutočne je. Náš hendikep je, že dnešný svet – nech už je akokoľvek - nám umožňuje vidieť sa zabezpečene. Naše spoločenské systémy popri všetkých výhodách nám aj znejasňujú pohľad na samých seba.

Mladšiemu synovi jeho pád na dno pomohol, aby začal vnímať svoj život, seba v plnej realite. Uvidel, že chyboval. Z toho vyrástli jeho slová: „Otče zhrešil som proti nebu i proti tebe, už nie som hoden volať sa tvojim synom, prijmi ma za jedného zo svojich nádenníkov.“ Tieto slová môžeme označiť za Ježišov príklad modlitby aj pre nás, pretože tieto slová vychádzali zo srdca, ktoré boli očistené od akejkolvek okrasy, od akejkolvek projekcie. My si niekedy aj priznáme chyby, ale na druhej strane si ich príliš nepripúšťame. Ospravedlníme si ich slovami „veď aj iní“.

A tak je pre nás tento príbeh výzvou, aby sme sa aj my naučili v živote stávať sa sami sebou, oslobodiť sa od projekcií tých lepších „ja“, ktoré v sebe pestujeme. Skutočný život a aj skutočná modlitba sa

začínajú až po týchto skrášľujúcich seba projekcií. Čo dokáže táto predstava domnejšej dokonalosti v dnešnom príbehu ukázala postava staršieho syna. Toho, ktorý verne zostal pri otcovi, dokonca horlivo znásoboval otcovo dedičstvo. Ale jeho postoj znamenal uzavretie sa do seba, do svojej spravodlivosti.

To aj nám - tým, ktorí sme pri duchovných hodnotách viac-menej vytrvali, chce povedať niečo dôležité. Duchovné hodnoty tu nie sú preto, aby sme sa do nich uzavreli. Sú tu preto, aby sme s ich pomocou robili tento svet lepším. Aby sme spolupracovali s Bohom, s Otcom. Aby sme sa vedeli s ním tešiť a s ním aj smútiť. Tam, kde to dokážeme, budeme sami sebou. Tam sa staneme soľou tohto sveta. Tam prispejeme k tomu, aby sa dnešný svet nezadusil vo svojej melanchólíi.

Viliam Arbet